

*Årsmelding for
Voksenopplæringsforbundet 2012*

Innholdsfortegnelse

Forord: En bedre organisasjon!.....	3
VOFO som interesseorganisasjon.....	4
VOFOs fellesoppgaver	6
VOFOs arbeid med mangfold, utvikling og ny kunnskap	9
Prosjekter	10
Nasjonale og internasjonale møteplasser og nettverk.....	11
Organisasjon	12
Administrasjon.....	14
Økonomi	15
Etterord: Ta vare på flokken din	22
Vedlegg	23

Forsidebilder:

Venstre kolonne, ovenfra:

- 1) Sturla Bjerkaker tar imot Venstreleder Trine Skei Grande som skal åpne konferansen «Aktiv læring – aktivt liv».
- 2) Kurs i treskjæring, Hjerleid, Oppland.
- 3) European Basic Skills Network, etableringssamling.

Høyre kolonne ovenfra:

- 1) Styreleder Trond Enger holder tale i forbindelse med VOFOs 80 års jubileum.
- 2) Vi feirer 80 år, med tilbakeblikk på de første 50.
- 3) Blide VOFO-damer, Ellen Stavlund, Astrid Thoner og Maj-Britt Sæther på konferanse.
- 4) VOFO Læring og kompetanse- seminar på Litteraturbuset.

En bedre organisasjon!

Denne årsmeldingen vitner om en organisasjon i utvikling. Vedtektskomiteen som ble nedsatt allerede i 2011 forberedte nye vedtekter for VOFO som ble grundig behandlet og vedtatt under årsmøtet i Drammen i mai 2012. De nye vedtektene gir VOFO en strammere profil, et klarere formål og en god, ny organisasjonsstruktur. Ved de nye vedtektene innfører vi representantskapets årsmøte som høyeste organ, og vi innfører det såkalte stemmevektprinsippet, der VOFOs medlemmer – studieforbundene – har innflytelse i representantskapet i forhold til sin aktivitet, uavhengig av hvor mange som møter. Den nye strukturen ble testet og funnet vel egnet under behandlingen av betaling av kontingent for KursAdmin. Prinsipper og nivå for kontingenten ble enstemmig vedtatt. Det viser både at modellen fungerer, og – ikke minst – at VOFO fungerer som organisasjon. Det siste er viktig, fordi mangfoldet i medlemsmassen er fortsatt stort.

I løpet av 2012 ble utviklingen av KursAdmin på det nærmeste slutført og flere studieforbund har tatt programmet i bruk. Det ligger store muligheter i programmet og mange kvaliteter er tatt inn i systemet. Det blir spennende å følge dette videre, når vi bl.a. løpende kan ta ut statistikk og dokumentasjon på studieforbundenes mangfoldige virksomhet. KursAdmin – derfor også et viktig redskap i det interessepolitiske arbeidet.

Trond Enger
styreleder

satsning, bedre studieplaner og registrering – og bedre kurs – er målet å nå én million kursdeltakere i løpet av de kommende fem årene. Det er en ”hårete” ambisjon, men slik skal det være. En avlegger av kampanjen er det såkalte Språkutvalget, også omtalt i meldingen. Utvalget har med seg representanter for de fleste studieforbundene i et arbeid for å gjennomgå og forhåpentlig forenkle og modernisere språket vårt og våre uttrykksformer. Kommuniserer vårt ”stammespråk” godt nok med omverdenen?

Etter at den nye loven om voksenopplæring trådte i kraft i 2010 opplever vi en økning i antall deltakere, kurs og studietimer som rapporteres gjennom studieforbundene. Men det offentlige tilskuddet er blitt stående på stedet hvil. Studieforbundene har dermed måttet redusere sine timetilskudd til sine medlemsorganisasjoner og lokale kursarrangører. Loven har gjort det lettere å få deltakere, men tyngre å drive. Det er en situasjon vi ikke kan leve med og som vi derfor vil terpe og terpe, og terpe igjen overfor politikerne om.

Styret har ment at det interessepolitiske arbeidet skal ha høy prioritet. Som du kan lese mer om i årsmeldingen drives det på mange fronter og nivå. Her vil jeg trekke fram en av årets nyskapninger, kampanjen ”En million på rett kurs”, som også årsmøtet satte i gang. Gjennom økt bevissthet og

VOFO som interesseorganisasjon

Voksenopplæringsforbundets interessepolitiske arbeid skal sikre økonomiske vilkår, hensiktsmessig regelverk og større anerkjennelse av studieforbundene. Dette arbeidet er sammensatt av en rekke ulike innsatser – rettet mot ulike interesser. Fra året 2012 vil vi trekke fram:

Partiprogrammer

Foran Stortingsvalget høsten 2013 arbeider partiene med nye politiske program. VOFO har i flere omganger spilt inn synspunkter og argumenter til programmene. Vi har vært forholdsvis tett på programprosesser bl.a. i SV, Senterpartiet og Fremskrittspartiet. Noen steder lykkes vi, andre steder ikke. I løpet av 2013 får vi se resultatene.

Partikontakter

Det er en løpende oppgave for VOFO å holde kontakt med nøkkelpolitikere, bl.a. medlemmer av utdanningskomiteen i Stortinget og politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet. I løpet av året er både formelle og mer uformelle møter gjennomført.

Mer i mediene

Et sentralt mål med å styrke kommunikasjonsstaben vinteren 2012 var å oppnå mer og bedre mediedekning. Det innebærer både å bli en tydeligere samfunnsdebattant, og at avisene refererer til oss og skriver om oss. Dette har lyktes, både i papirbaserte og sosiale medier. Antall medieoppslag er flerdoblet i løpet av 2012. *(Les mer under informasjon og kommunikasjon)*

Helhetlig plan for voksnes læring

VOFO har fulgt opp sitt initiativ om behov for mer helhetlige grep om fagfeltet voksnes læring. VOFO har fremmet forslag om dette overfor departementet. Fremskrittspartiet og Senterpartiet er de partiene som har fulgt dette best opp. Senterpartiets forslag om ny stortingsmelding har ikke fått tilslutning fra

de øvrige regjeringspartiene hittil. Fremskrittspartiets Dok. 8 forslag Dokument 8:82 S (2011–2012) om helhetlig plan har foreløpig bare deres egen tilslutning.

Forskning

VOFOs flerårige påpekning om at fagfeltet voksnes læring er ”underforsket”, har gitt resultater. Stortinget har vedtatt å bevilge 25 millioner over 5 år til et forskningsprogram om voksnes læring. Programmet forvaltes av Forskningsrådet og prosjekter kommer i gang i 2013. Kjærsti Gangsø representerer VOFO i Forskningsrådets ressursgruppe, og hennes oppdrag er å tydeliggjøre studieforbundenes rolle i voksnes læring.

Kunnskapsdepartementet har i tillegg bevilget 1,5 millioner til et forskningsprosjekt om studieforbundenes virksomhet. Prosjektet administreres av Vox, som ga oppdraget til Oxford Research.

Forskningsprosjektet skal kartlegge tre forhold: studieforbundenes rolle og egenart som ideelle organisasjoner, type aktivitet og målgrupper og studieforbundenes økonomi, blant annet hvordan midlene fra statsbudsjettet brukes. Ingebjørg Gram, Kjærsti Gangsø og Tommy Bull Henstein representerer VOFO i referansegruppen. Prosjektet igangsettes våren 2013. Det er VOFOs forhåpning at begge disse forskningstiltakene vil gi dokumentasjon som viser betydningen av voksnes læring, og betydningen av et offentlig ansvar for feltet.

Momskompensasjon

Sammen med Frivillighet Norge og aktuelle studieforbund har VOFO gjort nye forsøk på å få studieforbundene kvalifisert innenfor ordningen for momskompensasjon for frivillige organisasjoner. Arbeidet har foreløpig ikke ført fram, men samarbeidet fortsetter i 2013.

Frivillighetspolitikk

Diskusjonen om hvorvidt studieforbundenes

virksomhet er eller bør være en del av frivillighetspolitikken fortsetter. Vi deltar i Frivillighet Norges ulike nettverk, og vi har diskusjoner gående bl.a. med studieforbund som legger vekt på en profil koblet til frivillighet og kultur. VOFO har foreslått å utrede spørsmålet om departementstilknytning m.v., men har foreløpig ikke hatt ressurser til oppgaven. Vi har laget innspill til Kulturutredningen som kommer i mars 2013.

Statsbudsjettet

Alle ovennevnte punkter handler direkte eller indirekte om statsbudsjettet og nivået på tilskuddet til studieforbundene. De to siste årene har tilskuddet i praksis stått stille. Vi er blitt møtt med begrunnelser som at aktiviteten er gått ned, så da er det færre timer å fordele tilskuddet på. Dette argumentet holder ikke lenger, etter som vi nå – ved inngangen til 2013 – opplever at den nye loven virker etter intensjonen: Kursaktiviteten øker. Likevel sier politikere til oss at det er vanskelig å fronte denne bevilgningen. Den er generell, og det er ikke tradisjon for å måle effekten av tilbudene, slik det er mer og mer krav om i dag. VOFO har arbeidet aktivt for å styrke BKA-programmet (Basiskompetanse i arbeidslivet), og denne posten – som er mer håndfast for politikere å forholde seg til – har økt markant de siste årene. Studieforbundene er store og anerkjente tilbydere av BKA-prosjekter. Det viser at arbeidsformen og metodikken som de benytter er relevant og fleksibel.

Tolkninger av nytt lov- og regelverk

I perioden etter at nytt lov- og regelverk trådte i kraft har det dukket opp mange spørsmål om tolkninger, forståelse og bruk. VOFO har drøftet regelverket med Kunnskapsdepartementet og i flere møter med Vox. På bakgrunn av en slik prosess har VOFO utviklet et notat som i 11 punkter gir mange avklaringer, om bl.a. medlemskap i studieforbund, regional forankring, overordnede mål m.v. Vi har også lansert nye modeller for fordeling av Grunntilskudd, uten at dette foreløpig har ført fram.

VOFOs regionale ledd

VOFO består av et sentralledd og 17 regionledd. Regionene tilsvarende fylkesinndelingen bortsett fra i 4 av fylkene som utgjør to VOFO-regioner. VOFO-regionene er viktige redskaper i det interessepolitiske arbeidet regionalt og nasjonalt. To av VOFOs 17 regioner har 100 % stillinger, mens to er uten regionkonsulent, styreleder fungerer som arbeidende styreleder. I snitt er det en stillingsprosent på 37,9 % i regionene.

VOFO utarbeidet i 2012

mønsterretningslinjer for tilskudd fra kommuner og fylkeskommuner. Retningslinjene er et verktøy for regionene når de forhandler om tilskudd til studieforbundenes virksomhet.

Regionsamlingen ble i 2012 lagt til Staur Gård på Stange. Regionkonsulenter og styreledere var invitert. Det overgripende tema var ”Gode grep og nye strategier”.

Regionene ble invitert til å delta på VOFOs årsmøte og årsmøtekonferanse på Rica Park Hotel, Drammen. Temaet var ”Studieforbundenes dannelsesprosjekt”.

VOFO arrangerte i 2012 introduksjonskurs for 6 nyansatte konsulenter og hadde eget informasjons- og veiledningsmøte med styret i Vestfold/Telemark. VOFO deltok på VOFO Opplands styreseminar, innledet på kurs om samarbeid og framtidsmuligheter i VOFO Sogn og Fjordane, deltok på medlemsmøte i Akershus og møtte på syv årsmøter.

Merethe Trøan underholder og drar i gang allsang på regionsamling på Staur

VOFOs fellesoppgaver

Forvaltning

VOFO fikk i 2012 tilskudd til drift gjennom kap. 254, post 73. Målet for tilskuddet er å bidra til driften av VOFO slik at det kan ivareta fellesoppgaver for medlemsorganisasjonene og fremme kunnskap om utvikling innenfor fagområdene.

Forutsetninger for tildeling i 2012 var at:

- VOFO kvalitetssikrer innrapportering av studieaktivitet fra studieforbundene: VOFO har i samarbeid med studieforbundene utviklet et nytt kurs- og administrasjonssystem som skal effektivisere, kvalitetssikre, tydeliggjøre og utvide dokumentasjonen om studieforbundenes virksomhet.
- VOFO skal ajourholde oversikter med de nødvendige opplysninger over studieforbund og deres medlemsorganisasjoner. En ajourført oversikt er vedlagt denne årsmeldingen. En oversikt over alle studieforbundene er til enhver tid ajourført på www.vofo.no.
- VOFO skal gi råd til studieforbundene ved innlemming av nye medlemsorganisasjoner i studieforbund og bistå med løsninger i eventuelle interessekonflikter mellom studieforbund.
- VOFOs hovedrolle er å bistå studieforbundene i faglig utvikling, bidra til å etablere gode, kvalitetssikrede organisasjonsformer og til å styrke samhandling og fellesskap.
- VOFOs årsmøte har i tillegg pålagt VOFO å prioritere interessepolitisk arbeid. Arbeidet med disse oppgavene synliggjøres i denne årsmeldingen.

KursAdmin

Utviklingsprosjektet "Kursadministrasjonsprogram for studieforbundene" (KAS) ble initiert som forprosjekt i 2008 og etablert som prosjekt i 2009. Fra og med 2013 driftes det under navnet KursAdmin. Programmet består av en kursadministrasjonsdel (Fase 1) og en økonomi- og faktureringsdel (Fase 2). En egen rapporteringsmodul ble utviklet høsten 2012. Det har vært utført et omfattende arbeid med programmet helt siden starten, og det intensiverte seg i 2012.

Arbeidet ledes av en Styringsgruppe og av en Arbeidsgruppe, begge nedsatt av VOFOs styre. Kjell Meek (AOF) har som leder av Arbeidsgruppen siden starten, gjort en stor innsats for å utvikle et funksjonelt program. All kursvirksomhet i 2012 er rapportert til SSB gjennom KursAdmin, via Senitel (utvikler og host). Fire studieforbund tok KursAdmin direkte i bruk i løpet av 2012. I 2013 vil flere ta det i bruk.

Informasjonsvirksomhet i 2012

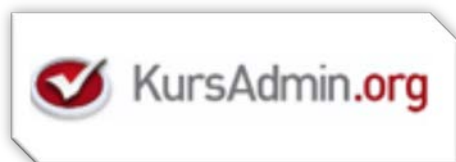
VOFO benytter mange kommunikasjonskanaler i arbeidet med å synliggjøre voksnes læring generelt og studieforbundene spesielt. Følgende kommunikasjonskanaler ble benyttet

vofo.no

Nettsiden er et oppslagsverk med informasjon for dem som jobber i studieforbund og deres medlemsorganisasjoner. VOFOs mål er å levere oppdaterte nyheter om voksnes læring i Norge og verden, og samtidig inspirere leserne med gode historier fra feltet vårt. Layout og design ble forbedret i 2012. Det ble lagt ut 154 nyhetssaker. Kvalitetsweb ble oppdatert med ny lovinfo, utdypende kommentarer til lov og forskrift, samt flere eksempler på plandokumenter og godt kvalitetsarbeid. I 2012 ble et mer aktivt arbeid mot pressen prioritert. Derfor ble en egen presseside med utfyllende statistikk for kursvirksomheten i studieforbundene lagt til vofo.no.

laringdagene.no

laringdagene.no er Læringsdagens egen nettside. Den er plattform for totaloversikt over læringsdagsaktiviteter, som nyhetsformidler fra de store arrangementene. Nettsiden fungerer som arkiv for tidligere læringsdager, bl.a. gir den en oversikt over prisvinnere (*Folkeopplysningspris* og *Årets læringshelt*). Nettsiden benyttes også av pressen som grunnlagsinformasjon for nyhetssaker om Læringsdagene.

KursAdmin.org

I 2012 opprettet VOFO nettstedet KursAdmin.org. Nettsiden er plattformen for innlogging i studieforbundenes kursadministrasjonsprogram KursAdmin. Den inneholder brukerveiledninger og nyttig informasjon for brukerne av programmet. Nettsiden vil i 2013 bli videreutviklet i samarbeid med studieforbundene.

Nyhetsbrev

Nyhetsbrevet "siste nytt fra VOFO" ble sendt ut 32 ganger i 2012 og når nå ut til 280 mottakere. Mot slutten av året fikk nyhetsbrevet ny og bedre design. Det vil i tillegg bli mulig å hente ut statistikk på hvorvidt sakene vi produserer er interessante for målgruppen vår.

Internbulletin

I november 2012 opprettet VOFO et internt nyhetsbrev kalt "Studieforbundsposten". Hensikten var å forbedre den direkte kommunikasjonen med studieforbundene og å synliggjøre hvilke saker vi til enhver tid jobber med interessepolitisk. Vi ber også om direkte innspill i aktuelle diskusjoner, eller om samarbeidspartnere i viktige prosesser. Målet er at studieforbundene og VOFOs regioner skal kunne utøve mer innflytelse på arbeidet VOFO gjør på daglig basis. Studieforbundsposten er månedlig og sendes til alle studieforbund som er medlemmer i VOFO, til de daglige lederne i studieforbundene og til alle VOFOs regionkonsulenter.

Facebook

VOFOs Facebookside ble opprettet i desember 2011 og har

192 følgere per utgangen av 2012. Målgruppen på Facebook er de som jobber i studieforbundene, i deres medlemsorganisasjoner og på voksenopplæringsfeltet generelt. Via facebook formidlet VOFO egenprodusert nyhetsinnhold om feltet, legger ut lenker til inspirerende artikler eksternt, og tipser og mottar tips fra andre om nyttige ressurser og informasjon.

Twitter

VOFOs twitterkonto [@VOFOnorge](#) har i 2012 gått fra 244 følgere til 367 følgere. Kommunikasjonskanalen brukes blant annet til å formidle VOFOs nyhetssaker, delta i debatt om voksnes læring på nettet, og til å skape interaktive møteplasser under våre konferanser. Twitter er en effektiv måte å få ut gode sitater og argumenter som støtter opp om vårt interessepolitiske arbeid, og blant våre følgere finnes et godt utvalg av stortingsrepresentanter og journalister.

Meninger på nett og i media

På bloggen [VOFO mener](#) publiserte vi i 2012 21 innlegg på ulike temaer relatert til voksenopplæring – og i tillegg fikk vi en rekke debattinnlegg på trykk i de nasjonale og store regionale avisene, eksempelvis:

Fleksibel læring – ikke mindre læring,

Dag og Tid 24. august

Politikk, penger og prioriteringer,

Dagsavisen 22.august

Mindre formalisme – mer kompetanse,

Klassekampen 07.august

Kunnskapsdebatt er ikke

bare skoledebatt, Dagsavisen 30. mai

Er venteperioden over for voksnes læring?

VOFOs arbeid med mangfold, utvikling og ny kunnskap

VOFO skal fremme voksnes læring ved å bidra til mangfold, utvikling og ny kunnskap. VOFO skal være et felles forum for voksnes læring i demokratiske og ideelle organisasjoner, nasjonalt og internasjonalt.

VOFO Læring & kompetanse

Våren 2012 ble det ikke arrangert VOFO Læring og kompetanseseminarer, da behovet syntes mettet for en stund. VOFO Læring og kompetanse kjørte 5 fullsatte seminarer høsten 2012 med til sammen nesten 100 deltakere fordelt på 50 forskjellige organisasjoner:

«Språk som virker» om begrepsapparatet som brukes i studieforbundene og hvordan man kan arbeide med kampanjen «1 million på rett kurs».

«Prosjektledelse» om planlegging og ledelse av prosjekter.

«Mestringspedagogikk som kunnskapsverktøy» om mestrings menneskesyn, verdigrunnlag og metoder.

«Ledelse i frivillige organisasjoner» med vekt på jus, økonomi og særpreg».

«KursAdmin»

Konferanser og andre kompetanseutviklende tiltak

«**Studieforbundenenes dannelsesprosjekt**» 11. mai i Drammen. Den årlige studieforbundskonferansen ble arrangert i mai med ca 70 deltakere. Problemstillinger som ble reist: Er studieforbundene – slik loven legger føringer for – velegnet til å videreføre arbeidet med utviklingen av det dannede mennesket - den solidariske samtalepartner, den demokratiske borger?

«**Rom for dannelse**» i Larvik 12.-13.januar. Konferansen samlet ca 100 deltakere og var avslutningen på det nordiske prosjektet «Rom for dannelse – Rum för bildning» som VOFO har koordinert i samarbeid med bl.a. Nasjonalbiblioteket og Vestfold Fylkesbibliotek.

Nasjonalbibliotekar Vigdis Moe Skarstein innledet på konferansen «Rom for dannelse»

«**Aktiv læring – Aktivt liv**» i Sarpsborg 18. – 19. oktober var hovedkonferansen under Læringsdagene 2012 og samlet ca. 150 deltakere. Konferansens hovedtema, Aktiv læring – Aktivt liv, var knyttet opp mot bl.a. «Det europeiske året for aktiv aldring og solidaritet mellom generasjoner».

Konferansen ble planlagt og gjennomført i samarbeid med VOFO

Østfold, Vox,
Utdanningsdirektoratet,
Nasjonalbiblioteket og
Senter for
Seniorpolitikk.
Storingsrepresentant
Trine Skei Grande og
ambassaderåd ved
OECD i Paris, Petter
Skarheim, var blant
konferansens
hovedinnledere.

Inga Bostad innledet på konferansen «Studieforbundenenes dannelsesprosjekt»

Læringsdagene for voksne 2012

Læringsdagene 2012 ble arrangert over hele landet i andre halvdel av oktober 2012.

Mange av VOFOs regioner gjennomførte arrangementer der ulike Læringspriser ble delt ut. Årets hovedkonferanse ble lagt til Inspirasenteret i Sarpsborg.

Følgende var medlemmer i arbeidsgruppen for Læringsdagene: Utdanningsdirektoratet (Åge Hanssen), Vox (Sigrun Røstad), Nasjonalbiblioteket (Arne Gundersen), VOFO (Sturla Bjerkaker og Guttorm Lyshagen, sistnevnte var prosjektleder for hovedarrangementet). I tillegg var Senter for Seniorpolitikk ved Kari Sørgaard spesiell samarbeidspartner dette året.

Folkeopplysningsprisen gikk til Seniornett Norge, og ble mottatt av Ingeborg Moræus Hansen og Tor Langemyr Larsen for organisasjonens mangeårige innsats for digital kompetanse blant seniorer og eldre.

Prisen årets Læringshelt gikk til Heidi Schie fra Fredrikstad. Hun fikk prisen for bruk av kurs og læring i arbeidslivet, og for å ha motivert mange andre til å bedre egen kompetanse.

Årets Læringshelt 2012 Heidi Schie

Frivillighet Norge

VOFO har siden opprettelsen i 2005 vært medlem av Frivillighet Norge og samarbeidet om flere aktuelle saker, der Momskompensasjonsordningen er en prioritert sak for VOFO. I 2012 var VOFO representert i styret ved Kjærsti Gangsø fra Studieforbundet Kultur og tradisjon. VOFO er representert i nettverkene Forskning om frivillighet og Skatt og avgift og har gitt innspill til flere av Frivillighet Norges høringssvar, bl.a. om inkludering.

Prosjekter

NVL, kunnskap for bærekraftig utvikling. VOFO fikk i 2012 i oppdrag av NVL, Nordisk nettverk for Voksnes læring, å følge opp tidligere arbeid med å utvikle kunnskapstilbud for bærekraftig utvikling. Målet var å levere et forslag til et pilotprosjekt. Det ble overlevert NVL i november. Modellen er utviklet i samarbeid med Stiftelsen Idébanken og et nordisk nettverk.

Rom for dannelse – Rum för bildning

er et nordisk prosjekt med tilskudd fra programmet Nordplus Horisontal (Nordisk Ministerråd) for å utvikle ideer til nærmere samarbeid mellom biblioteksektor og voksenopplæringen. Prosjektet har gitt ut et idéhefte med eksempler på samarbeid. VOFO koordinerte prosjektet i perioden 2010 – 2012, med svenske og danske partnere.

EQM

VOFO var i 2012 deltaker i LdV (Leonardo da Vinci) nettverket EQM, European Quality Mark. Nettverket er en oppfølging av de to prosjektene ALL og Recall, som utviklet det europeiske kvalitetsmerket for ikke-formell læring. Nettverkets mål er å utvikle produktet, spre informasjon om, og implementere systemet i deltakerlandene.

Skillsbank

VOFO er partner i LdV prosjektet Skillsbank som har som mål å styrke livslang læring gjennom karriereveiledning basert på strukturerte læringsutbytter. Skillsbank er finansiert gjennom EU-programmet Leonardo da Vinci og ledes av Høgskolen i Oslo og Akershus. Målgrupper for prosjektet er alle med ufullstendige kompetansebeskrivelser og som trenger strukturering av realkompetansevurderinger og personer med ønsker og behov for endrede karriereløp, eller som trenger dokumentasjon på oppnådde læringsutbytter fra andre land og utdanningssystemer. Hensikten er å bygge opp en database for dokumentasjon av læringsutbytte relatert til de etablerte kvalifikasjonsrammeverkene, der den enkeltes dokumentasjon av læringsutbytte kan registreres.

Medict

VOFO var i 3 år prosjektleder i prosjektet *Medict*, Education and Development through information and Communication Technology.

Katalogisering av bøker til et nytt læringscenter i Medict prosjektet.

Prosjektet ble finansiert av NORAD. Organisasjonen READ i Nepal har vært mottaker og samarbeidspartner. VOFOs rolle har vært å drive kompetansebygging i organisasjonen. Prosjektet ble avsluttet i 2012 og målsettingene i søknaden ble oppfylt. Myndighetene i Nepal har uttrykt tilfredshet med metode og prosess. I den avsluttende fasen av prosjektet arrangerte VOFO en studietur til Nepal for å se på resultatene av arbeidet. Flere regioner, studieforbund og organisasjoner deltok. Besøket vekket engasjement for prosjektet hos deltakerne, og noen av organisasjonene la i ettertid ned stor innsats i en søknad til NORAD om å kunne etablere en oppfølging av prosjektet. Denne ble dessverre ikke innvilget.

Nasjonale og internasjonale møteplasser og nettverk

VOFO bygger og vedlikeholder nettverk nasjonalt og internasjonalt for å styrke kunnskapsgrunnlaget fagfeltet voksnes læring må bygge på.

Nasjonale møteplasser og nettverk

- Referansegruppe for det europeiske kvalifikasjonsrammeverket EQF, KD
- Kompetansepolitisk toppmøte, KD
- Dialogforum, Vox
- Nasjonalt forum for karriereveiledning, Vox

Internasjonale møteplasser og nettverk *Folkebildung Norden*

En møteplass for å utveksle informasjon og erfaringer samt etablere samarbeid mellom de nordiske søsterorganisasjonene.

EAEA – European Association for Education of Adults

En paraplyorganisasjon som arbeider med interessepolitikk for voksnes læring i EU, spesielt EUs nye utdanningsprogrammer. EAEA gir mulighet for å delta i prosjekter og konferanser som gir ideer som brukes og spres videre i det nasjonale arbeidet. *ICAE – International Council for Adult Education* ICAE er den globale interesse- og solidaritetsorganisasjon for voksnes rett til læring. VOFO er representert i styret, og slik

får vi førstehåndsinformasjon og kjennskap til hva som rører seg på feltet i ulike deler av verden. Samtidig kan vi bidra til å oppfylle ICAEs formål.

Reisestipend 2012

Voksenopplæringsforbundet står på vegne av Kunnskapsdepartementet for den praktiske gjennomføringen av reisestipendordningen i henhold til Statsbudsjettet for 2012. Stipendene gjelder reiser til utlandet. Med bakgrunn i den

generelle internasjonalisering også på voksenopplæringsfeltet, ønsker VOFO at søkere legger vekt på muligheten for nasjonal og internasjonal nettverksbygging og på tematikken bærekraftig utvikling i videste forstand. KD bevilget i 2012 kr. 350.000,- til ordningen, og det ble delt ut 46 stipend blant 94 søkere fra 14 studieforbund. Det ble søkt om kr.1.268.000. 29 kvinner og 17 menn fikk stipend, 5 står på venteliste.

Årsmøtet i VOFO 2012

Organisasjon

Årsmøtet 2012

Årsmøtet ble lagt til Rica Park Hotel, Drammen med 61 deltakere. Møteledere var Inge Carlén og Bjørnhild Stokvik. Årsmøtet vedtok nye vedtekter for VOFO der bl.a. bestemmelser om representantskap ble innført. Representantskapets årsmøte er VOFOs høyeste myndighet og skal holdes hvert år innen utgangen av mai. I tillegg skal det innkalles til representantskapsmøte i 2. halvår. Årsmøtet sluttet seg til intensjonene i Kommunikasjonsplan 2012 – 2017.

VOFO - 80 år

VOFO ble grunnlagt i 1932 under navnet Samnemnda for studiearbeid. I 2012 fylte organisasjonen 80 år. Det en anseelig alder og jubileet ble markert med festmiddag og taler under årsmøtet i 2012.

Representantskapsmøtet

Det første representantskapsmøtet ble avholdt 25. oktober med 39 deltakere og følgende hovedsaker:

Statsbudsjettet 2013 og interessepolitisk arbeid, Kommunikasjonskampanjen "En million på rett kurs", Status og kostnadsdekning for KursAdmin (KAS).

Styresammensetning 2012 og 2013

VOFOs styre gjennomførte i 2012 syv styremøter og behandlet 31 saker. Blant saker som ble behandlet er KursAdmin, finansiering og framdrift, VOFOs aksjonsplan og personalutviklingsplan for VOFO.

Styret i VOFO fram til årsmøtet 2012		
Leder	Trond Enger	Studieforbundet Natur og Miljø
Nestleder	Kristin Orestad Clementz	Musikkens studieforbund
Styremedlem	Hallvard Julseth	Folkekulturforbundet
Styremedlem	Anne Grethe Klunderud	Funksjonshemmedes studieforbund
Styremedlem	Tove Johansen	AOF Norge
Styremedlem	William Evans	Ansatte i VOFO
1. varamedlem	Trond Markussen	Akademisk studieforbund
2. varamedlem	Jon Andreas Hasle	Norsk Kristelig Studieråd
varamedlem	Anne Berit Sveen	Ansatte i VOFO
Styret i VOFO etter årsmøtet 2012		
Leder	Trond Enger	Studieforbundet Natur og Miljø
Nestleder	Anita Finnebråten	Studieforbundet Folkeuniversitetet
Styremedlem	Guro Haugland Byfuglien	Kristelig studieforbund
Styremedlem	Hallvard Julseth	Studieforbundet kultur og tradisjon
Styremedlem	Tove Johansen	Studieforbundet AOF Norge
Styremedlem	Ole-Jacob Thorkildsen	Musikkens studieforbund
Styremedlem	William Evans	Ansatte i VOFO
1. varamedlem	Trond Markussen	Akademisk Studieforbund
2. varamedlem	Marianne Ween	Studieforbundets Funkis
varamedlem	Hilde S. Grønhovd	Ansatte i VOFO

Administrasjon

Administrasjonen hadde i 2012 to faglige personalsamlinger og en sommerfest. Personalet besto i 2012 av generalsekretær, assisterende generalsekretær, to kommunikasjonsrådgivere, tre seniorrådgivere og tre tilknyttet administrative oppgaver, til sammen dekket personalt 9,15 årsverk.

Tommy Bull Henstein ble ansatt som kommunikasjonsrådgiver 1. mars 2012

Fra de ansattes sommerfest 2012

Likestilling

10 ansatte. 3 menn og 7 kvinner.

Gjennomsnittsalderen var i 2012 52 år.

VOFOs personalpolitiske mål er at personalet skal representere en balansert kjønns- og aldersmessig sammensetning.

HMS

VOFOs ledelse har gjennomgått det obligatoriske HMS kurset og deltatt på brannvernkurs i regi av gårdeier.

Anne Berit Sveen er verneombud. VOFO delfinansierer treningsopplegg for ansatte. Sykefraværet i 2012 var 2,75 %.

Årsberetning 2012

Voksenopplæringsforbundet (VOFO) er studieforbundenes interesseorganisasjon. Virksomheten har kontorlokale i Oslo.

Styret mener regnskapet gir et rettviseende bilde over utvikling og resultat av virksomheten og dets stilling pr. 31.12.2012.

VOFO har hatt utviklingsaktiviteter i form av prosjekter. Det vises til note 4 i regnskapet. Det har ikke vært forskningsaktiviteter.

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2012 er satt opp under denne forutsetning.

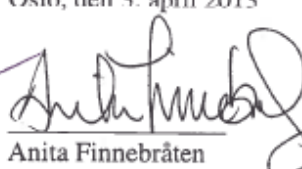
Arbeidsmiljøet i bedriften er etter vår oppfatning godt. Det totale sykefraværet i bedriften har i 2012 vært på 2,75 %. Det har ikke vært rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen i 2012.

VOFO forurensar ikke det ytre miljø ved sin virksomhet.

VOFO har i 2012 hatt 10 ansatte, 3 menn og 7 kvinner. Kvinner er overrepresentert på feltet Voksnes læring, og det er et mål å rekruttere flere menn generelt og flere kvinner i lederstillinger.

Oslo, den 3. april 2013

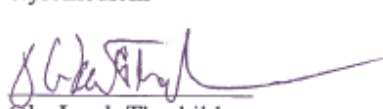

Trond Enger
styreleder

Anita Finnebråten
nestleder

Trond Markussen
styremedlem

Hallvard Julseth
styremedlem

Tove Johansen
styremedlem

Ole-Jacob Thorkildsen
styremedlem

Halde S. Grønhovd
styremedlem

Sturla Bjerkaker
generalsekretær

Resultatregnskap for VOKSENPPLÆRINGSFORBUNDET

	Note	2012	2011
Kontingenter	1	671 159	492 378
Kurs og konferanser		327 332	206 700
Offentlige ressurstilskudd	2	6 300 000	6 150 000
Andre inntekter	3	484 881	427 840
Prosjektsinntekter	4	2 416 036	2 201 944
Sum driftsinntekter		10 199 408	9 478 863
Personalkostnader og honorarer	5	(5 916 923)	(5 204 391)
Overførte tilskudd	6	(1 796 542)	(1 671 482)
Annen driftskostnad	7	(3 552 860)	(2 395 060)
Sum driftskostnader		(11 266 324)	(9 270 933)
Driftsresultat		(1 066 916)	207 929
Annen renteinntekt		43 103	89 820
Annen finansinntekt		0	33 000
Sum finansinntekter		43 103	122 820
Annen rentekostnad		(28 690)	(9 397)
Sum finanskostnader		(28 690)	(9 397)
Sum av finansposter		14 413	113 423
Arsresultat		(1 052 503)	321 353
Arsresultatet disponeres:			
Annen egenkapital		(1 052 503)	321 353
Sum		(1 052 503)	321 353

Balanse pr. 31. desember 2012 VOKSENPPLÆRINGSFORBUNDET

	Note	2012	2011
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Kurs- og administrasjonssystem	8	3 374 011	2 787 808
Sum immaterielle eiendeler		3 374 011	2 787 808
Sum anleggsmidler		3 374 011	2 787 808
Omløpsmidler			
Fordringer			
Fordringer	9	136 158	242 052
Andre kortsiktige fordringer		121 983	75 287
Sum fordringer		258 141	317 339
Investeringer			
Aksjer		33 000	33 000
Sum investeringer		33 000	33 000
Bankinnskudd	10	641 419	2 399 698
Sum bankinnskudd		641 419	2 399 698
Sum omløpsmidler		932 561	2 750 037
Sum eiendeler		4 306 571	5 537 844

Balanse pr. 31. desember 2012
VOKSENOPPLÆRINGSFORBUNDET

	Note	2012	2011
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	11	78 487	1 130 990
Sum opptjent egenkapital		78 487	1 130 990
Sum egenkapital		78 487	1 130 990
Gjeld			
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til medlemsorganisasjon	12	2 204 024	1 349 797
Sum annen langsiktig gjeld		2 204 024	1 349 797
Sum langsiktig gjeld		2 204 024	1 349 797
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	13	686 618	1 258 591
Annen kortsiktig gjeld		1 224 557	1 141 879
Ubenyttet offentlig tilskudd	14	112 886	656 587
Sum kortsiktig gjeld		2 024 061	3 057 057
Sum gjeld		4 228 085	4 406 854
Sum egenkapital og gjeld		4 306 571	5 537 844

Oslo, 03. april 2013

Trond Egger
styreleder

Anita Finnebråten
nestleder

Trond Markussen
styremedlem

Hallvard Julseth
styremedlem

Tove Johansen
styremedlem

Ole-Jacob Thorkildsen
styremedlem

Hilde S. Grønhojd
styremedlem

Sturla Bjerkaker
generalsekretær

Noter 2012

VOKSENOPPLÆRINGSFORBUNDET

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Eiendeler

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler.

Gjeld

Ved klassifisering av kortsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Langsiktig gjeld er gjeld som forfaller senere enn ett år etter transaksjonsdagen.

Inntekter

Medlemsinntekter inntektsføres ved betaling da disse har karakter av å være gave, der medlemmene ikke på motytelse.

Inntektsføring av offentlig tilskudd skjer i den periode det er bevilget til og på det tidspunktet organisasjonen den juridiske retten til å disponere med tilskuddet og i samsvar med betingelsene i tilsagnsbrevene fra offentlige myndigheter. Tilskudd med tilbakebetalingsvilkår føres som tilskuddsgjeld.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som knytter seg til varekretsløpet. For andre poster enn kundefordringer omfattes poster som forfaller til betaling innen ett år etter transaksjonsdagen. Anleggsmidler bestemt til varig eie og bruk.

Omløpsmidler, inkludert kortsiktige verdipapirer, vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forbehold.

Skatt

Forbundet er ikke ansett skattepliktig for sin virksomhet, jf. begrensning av skatteplikt for institusjon og organisasjon som ikke har erverv til formål m.v.

Note 1 - Kontingenter

Posten viser årlig kontingentinntekt innbetalt av studieforbundene. Kontingenter for 2012 består både av ordinær medlemskontingent og kontingent i forbindelse med Kurs- og administrasjonssystem:

Ordinær medlemskontingent	kr. 511 159
Kontingent Kurs- og administrasjonssystem	kr. 160 000
Total	kr. 671 159

Note 2 - Offentlige ressurstilskudd

Tilskuddet er bevilget over Statsbudsjettet kap. 254 post 73 av VOX - Nasjonalt fagorgan for kompetanse.

Note 3 - Andre inntekter

Andre inntekter består av inntekter fra:

Inntektskilde	
Samarbeidsavtale, VOFO Oslo	78 000
Samarbeidsavtale - administrasjon, OFA	165 000
Dialog Web	50 911
Studietur Nepal, deltakers andel	67 680
Andre inntekter	123 290
Total	484 881

Note 4 - Prosjekter

Følgende prosjektmidler er inntektsført i 2012:

VOX, Læringsdagene, bevilget over Statsbudsjett kap. 258 post 21:	550 000
VOX, Læringsdagene, overført fra 2011	67 367
VOX, Reisetipend, bevilget over Statsbudsjett 258 post 21	418 290
NORAD - Nepal GLO-3982 NPL-11/0042	650 000
KD. Studieplaner	200 000
Rom for dannelse	240 060
NVL-Bærekraftig utvikling	129 723
Andre	160 655
Total	2 416 035

Note 5 - Lønnskostnader og honorarer

Spesifikasjon av lønnskostnader	2012	2011
Lønn	3 822 626	3 407 384
Arbeidsgiveravgift	807 553	712 434
Pensjonskostnader	756 180	533 060
Andre relaterte ytelser	530 564	551 514
Sum	5 916 923	5 204 391

Hvorav:

Lønn til daglig leder utgjør kr 706 684 og andre ytelser kr 42 728

Honorar til styreleder utgjør kr 47 425

Foretaket har 8 årsverk.

Foretaket er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon, og har etal pensjonsordning som tilfredstiller kravene i loven.

Honorar for utført revisjon:

Kostnadsført revisjonshonorar for 2012 utgjør kr. 63 125, hvorav honorar for annen bistand utgjør kr. 33

Note 6 - Overførte tilskudd

Posten består av overført offentlig ressurstilskudd til fylkesledd og formidlet reisetipend til medarbeiderstudieforbund i samsvar med Kunnskapsdepartementets ordning.

Regiontilskudd til VOFO i Norge	290 000
READ, Nepal	710 257
Læringsdagene	377 995
VOX, reise stipend	418 290
Total	1 796 542

Note 7 - Tapsføring

I regnskapet for 2012 ble det taptført kostnader til NXC, pådratt i forbindelse med utviklingen av Kurs- og administrasjonssystemet i 2010, med et samlet beløp på kr. 1 316 875.

Note 8 - Kurs- og administrasjonssystem

Spesifikasjon Kurs- og administrasjonssystem	Sum
Anskaffelseskost 1.1.2012	2 787 808
Tilgang i året	1 903 078
Avgang i året- tidligere utført arbeid av NXC	- 1 316 875
Anskaffelser 31.12.2012	3 374 011
Balanseført verdi pr. 31.12.2011	3 374 011

Kurs- og administrasjonssystem utgjør en immateriell eiendel med begrenset økonomisk levetid, som ska etter en avskrivningsplan på 7 år fra og med 2013.

Posten viser aktivert av utviklingskostnad i forbindelse med Kurs- og administrasjonssystem i 2012, med ferdigstilling i begynnelsen av 2013.

Note 9 - Fordringer

Utestående fordringer er vurdert til pålydende, nedskrevet med forventet tap på fordringer. Det er ikke tatt fordringer i løpet av 2012.

Note 10 - Bankinnskudd

I posten for bankinnskudd inngår egen konto for bundne skattetrekksmidler med kr. 267 680.

Note 11 - Egenkapital

Spesifikasjon egenkapital	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.2012	1 130 990	1 130 990
Årets resultat	(1 052 503)	(1 052 503)
Egenkapital 31.12.2012	78 487	78 487

Note 12 - Mellomværende medlemsorganisasjoner

Studieforbund AOF Norge	1 529 125
Studieforbund Folkeuniversitetet	674 898
Sum	2 204 023

VOFO har tatt opp lån fra studieforbundene AOF Norge og Folkeuniversitetet i forbindelse med etablering og administrasjonssystem på prosjektet KAS. Lånet er ikke renteberegnet.

Note 13 - Leverandørgjeld

Uoppgjort leverandørgjeld til Senitel Consulting med kr 319 688, utgjør den største delen av leverandørgjeld VOFO.

Note 14 - Ubenyttet offentlig tilskudd

Posten viser offentlig tilskudd som ikke er inntektsført i regnskapet i løpet av 2012. Grunnen til det er ente for tilbakebetaling av ubenyttet tilskudd knyttet til en bestemt type offentlig tilskudd med bestemt formål ell manglende juridisk rett til å inntektsføre tilskuddet i år.

SiU, EQM, Leonardo da Vinci Partnership	55 775
VOX, Reisestipend	52 975
Annet	4 136
Total	112 886

Ta vare på flokken din

Da vi hadde rundet bøyen det sto 2012 på og ante konturene av 2013 bak neste bølge, var det nærliggende å se bare framover mot neste fyrlykt, nærliggende å glemme året vi hadde lagt bak oss så fort som mulig. For et vanskeligere år kunne jeg ikke minnes at VOFO hadde vært gjennom.

Men det er også mange grunner til at 2012 fortjener å bli husket. Fjoråret endte ganske dramatisk for oss, ja, men midt opp i VOFOs økonomiske problemer – som vi var og er i ferd med å løse - er det viktig å huske at det skjedde svært mye bra i 2012, når vi ser året under ett. Vi gjennomførte gode og godt besøkte konferanser og seminarer, gode Læringsdager, kom mer i flere medier, pleide gode kontakter med politikere, bidro til å utvikle KursAdmin til et godt verktøy, endret vedtektene i tråd med hva studieforbundene ønsket, pleide god medlemskontakt og nære relasjoner til våre regioner, etablerte godt samarbeid med vår nye revisor, avsluttet og dokumenterte prosjekter slik vi skulle, utviklet vår statistikk- og dokumentasjonstjeneste, med mye mer. Og når vi ser bort fra at vi førte hele tapet fra KursAdmins første prosjektfase på 2012-regnskapet, hadde vi god styring på budsjettene våre. Det er

risikabelt å ramse opp *noen* oppgaver, fordi mye (annet) bra og viktig kan være glemt. Men ta det positivt når jeg med handa på hjertet og med hodets bruk vil takke alle

ansatte og tillitsvalgte i

VOFO for innsatsen i 2012.

Det står respekt av jobben som er gjort. Vi er et godt lag. Som Per Fugelli nylig sa: Ta vare på flokken din! Det er felleskap og lagspill som er viktig. Vi må

hegne om hverandre, også i jobben, og vi må fortsette å vokse ikke på bekostning av andre, men gjennom hverandre.

”Skaff deg ny kunnskap” skrev Dagens Næringsliv i sin første utgave i 2013. Ja, vi vet at det er viktig. 2013 vil bli et minst like viktig og spennende år for VOFO og studieforbundene som 2012 var. La oss ta vare på det beste hos hverandre, la oss utvikle videre det beste i oss selv. La oss bruke både vår ytre og vår indre ”KvalitetsWeb” og satse videre på trivsel, tillit, troverdighet – og tiltak!

Sturla Bjerkaker
Generalsekretær

Vedlegg

Vedlegg 1

Oversikt over ansatte

Person	Stilling	Stillingsstørrelse
Sturla Bjerkaker	Generalsekretær	100 %
Ellen Stavlund	Assisterende Generalsekretær	100 %
Astrid Thoner	Seniorrådgiver	100 %
William Evans	Seniorrådgiver	100 %
Hilde Søråas Grønhovd	Rådgiver	100 %
Tommy Bull Henstein	Rådgiver	100 %
Berit Mykland	Seniorrådgiver	60 %
Maj-Britt Sæther	Administrasjonskonsulent	100 %, 60 % fra 1. desember
Anne Berit Sveen	Økonomikonsulent	75 %
Xiaowei Aakervik	Administrasjonssekretær	67 %, 80 % fra 1. mars

Vedlegg 2   **Representasjon**

Organisasjon/institusjon	Navn	Representant/vararep.	Periode
Nettverk for Forskning på Frivillighet, Frivillighet Norge	Astrid Thoner	Medlem	2007-
Utvikling av Kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, KD	Ellen Stavlund	Representant	2011-
Vox, overordna mål, arbeidsgruppe	Ellen Stavlund	Representant	2011-2012
Nasjonalt forum for karriereveiledning, Vox	Ellen Stavlund	Representant	2012-
Læringsheltpreisen	Berit Mykland	Sekretær	2012-
Folkeopplysningsprisen	Astrid Thoner	Sekretær	2011-
Forum for europeisk utdanningspolitikk	Sturla Bjerkaker	Representant	2005-
Grundtvig programutvalg	Ellen Stavlund	Medlem	2012-
	Sturla Bjerkaker	Varamedlem	2012-
Leonardo da Vinci programutvalg	Ellen Mohaugen	Medlem	2011-
	Ingebjørg Gram	Varamedlem	2011-
ICAE Executive Board	Sturla Bjerkaker	Treasurer	2011-
Folkbildning Norden	Trond Enger Sturla Bjerkaker	Representanter	2011-
Nordisk redaktørnettverk (Dialogweb)	Hilde S. Grønhovd	Redaktør	2008-2012
Læringsdagene	Guttorm Lyshagen Sturla Bjerkaker	Prosjektleder Prosjektansvarlig	2012
SSP Senter for seniorpolitikk	Berit Mykland	Representant	2005-2012
EAEA	Sturla Bjerkaker	Medlem av kontrollutvalget	2011-
Basic Skills Network	Ellen Stavlund	Representant	2011-
KDs Kompetansepolitisk toppmøte	Sturla Bjerkaker	Representant	2011 -
Nasjonalt fagskoleråd	Ragnhild Stein	Representant (vara fra høsten 2012)	2010 -

Vedlegg 3 VOFOs regioner

VOFO Østfold Styreleder Arne Øren Studieforbundet AOF Regionsekretær Guttorm Lyshagen	VOFO Akershus Styreleder Liv Lønskog Studieforbundet kultur og tradisjon Regionkonsulent Marit Sørlic
VOFO Oslo Styreleder Vidar Waaden Idrettens studieforbund Regionkonsulent Berit Mykland	VOFO Hedmark Styreleder Gunhild Grønvold Studieforbundet Natur og Miljø Regionkonsulent Solveig Rønningen
VOFO Oppland Styreleder Trond Eklund Johansen Musikkens studieforbund Regionkonsulent Dag Lindvig	VOFO Buskerud Styreleder Anne-Lise Jordanger Studieforbundet AOF Regionkonsulent Trine Aass
VOFO Vestfold/Telemark Styreleder Rolf Gunnar Haagenen Idrettens studieforbund Kontaktperson Liv Nordman	VOFO Agder Styreleder Aud Løland Studieforbundet FUNKIS Kontaktperson Liv Nordman
VOFO Rogaland Styreleder Tone Sletten Ånestad Aftenskolen Regionkonsulent Ivar Finnesand	VOFO Hordaland Styreleder Trygve Ellingsen Studieforbundet Folkeuniversitetet Regionkonsulent Torgeir Toppe
VOFO Sogn og Fjordane Styreleder Ove Roger Indrekvam Studieforbundet Folkeuniversitetet Regionkonsulent Britt Tjønneland	VOFO Møre og Romsdal Styreleder Ulrik Opdal Idrettens studieforbund Regionkonsulent Kolbjørn Aarstein
VOFO Sør-Trøndelag Styreleder Elsa Lysklætt Flønes Studieforbundet AOF Ingen regionkonsulent	VOFO Nord-Trøndelag Styreleder Bjørn Finanger Studieforbundet næring og samfunn Regionkonsulent Arne Jostein Vestnor
VOFO Nordland Styreleder John L. Andreassen Senterpartiets studieforbund Daglig leder Jørn Helge Sørensen	VOFO Troms Styreleder Knut M. Pedersen Studieforbundet AOF Ingen regionkonsulent
VOFO Finnmark Styreleder Bjørn Erik Hansen Studieforbundet Folkeuniversitetet Daglig leder Kirsten Ramberg	

Vedlegg 4

Studieforbund med medlemsorganisasjoner

*studieforbund som opphørte per 31.12.12

Aftenskolen Høyres Studieforbund*

Høyres Hovedorganisasjon
Høyres Studenterforbund
Senior Høyres Landsforbund
Unge Høyres Landsforbund

Akademisk Studieforbund

Akademikerforbundet
Arkitektenes Fagforbund
Bibliotekarforbundet
Den norske kirkes presteforening
Den norske legeforening
Den norske tannlegeforening
Den norske veterinærforening
Econa
Fjellugla kompetanse
Krigsskoleutdannede Offiserers Landsforening
Norges Farmaceutiske Forening
Naturviterforbundet
NITO - Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon
Norges Interne Revisorers Forening
Norges Juristforbund
Norges Kommune revisorforbund
Norsk forskerforbund
Norsk Psykologforening
Norsk Radiografforbund
Norsk Sykepleierforbund
Politiets Fellesforbund
Samfunnsviternes fagforening
Samfunnsøkonomenes fagforening
Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening
Utdanningsforbundet

Idrettens Studieforbund

Norges Ake-, Bob- og Skeletonforbund
Norges Amerikanske idretters Forbund
Norges Badminton Forbund
Norges Bandyforbund
Norges Basketballforbund
Norges Bedriftsidrettsforbund
Norges Biljardforbund
Norges Bokseforbund
Norges Bordtennisforbund
Norges Bowlingforbund

Norges Bryteforbund
Norges Bueskytterforbund
Norges Castingforbund
Norges Cricketforbund
Norges Curlingforbund
Norges Cycleforbund
Norges Danseforbund
Norges Dykkeforbund
Norges Fektteforbund
Norges Fotballforbund
Norges Fleridrettsforbund
Norges Fri-idrettsforbund
Norges Golfforbund
Norges Gymnastikk- og Turnforbund
Norges Hundekjørerforbund
Norges Håndballforbund
Norges Ishockeyforbund
Norges Judoforbund
Norges Kampsportforbund
Norges Kickboxing Forbund
Norges Klatreforbund
Norges Luftsportsforbund
Norges Motorsportsforbund
Norges Orienteringsforbund
Norges Padleforbund
Norges Roforbund
Norges Rugbyforbund
Norges Rytterforbund
Norges Seilforbund
Norges Skiforbund
Norges Skiskytterforbund
Norges Skytterforbund
Norges Skøyteforbund
Norges Snowboardforbund
Norges Softball og Baseball Forbund
Norges Squashforbund
Norges Studentidrettsforbund
Norges Styrkeløftforbund
Norges Svømmeforbund
Norges Tennisforbund
Norges Triathlonforbund
Norges Vannskiforbund og Wakeboard forbund
Norges Vektløfterforbund
Norges Volleyballforbund

Kristelig Folkepartis Studieforbund*

Kristelig Folkeparti
KrF Kvinner
Kristelig Folkepartis Ungdom

Kristelig studieforbund

Areopagos
Blå Kors i Norge
Bibelleseringer
Catch the Fire School of Ministry Norway
Changemaker (Kirkens Nødhjelp)
Credokirken Studieråd
Den Nordiske Katolske Kirke i Norge
Det Norske Bibelselskap
Det Norske Baptistsamfunn
De Frie Evangeliske Forsamlinger
Det Norske Misjonsforbund
Den Evangelisk Lutherske Frikirke
Den Norske Israelsmisjon
Den norske kirkes menigheter
Den Norske Kirkes Kateketforening
Det Evangelisk-Lutherske Kirkesamfunn
Det norske Diakonforbund
Det Norske Misjonsselskap
Den katolske kirke i Norge, innbefattet Oslo
Katolske Bispedømme og Trondheim Stift
Doulos-nettverket
For bibel og bekjennelse
Forsoningens Tjeneste, Tønsberg
Frelsesarmeen
Fredsyrsten
Gospel United International Church
Guds menighet Vegårdshei
IKO - Kirkelig pedagogisk senter
Indremisjonsforbundet
Institutt for sjelesorg
Josvakirkens studieråd
KA Kirkelig arbeidsgiver- og
interesseorganisasjon
Kristent Fellesskaps Studieforbund, Bergen
Kirkens SOS i Norge
Kirken av Guds Nåde Studieråd
Kristen Idrettskontakt
Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA)
Kvinner i Nettverk
Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte
Menigheten Vintreet, Sandefjord
Menigheten The River
Metodistkirken
Maran Ata Norge
Menigheten 3:16
Mercy House
Norges KFUK/KFUM
Norges KFUK-KFUM-speiderne
Norges Kristelige Folkehøgskolelag
Norges Kristelige Student- og
Skoleungdomslag

Norges Kristelige
Studentforbund
Normisjon
Norsk Luthersk Misjonssamband
Navigatørene NHH
Norges Kristne Råd
Norges Unge Katolikker
Pinsebevegelsen
Prison Fellowship Norge (PFN)
Sentermenigheten i Asker Studieråd
Sjømannskirken
Skjærgårds Live
Stefanustiftelsen
Stiftelsen Ellev Ministries Norge
Stiftelsen Kraft
Stiftelsen Oase
Studentforeningen Navigatørene
Syvendedags Adventistsamfunnet
Tankesmien Skaperkraft
Ungdom i Oppdrags Studieråd
Vineyard Kristne Fellesskaps Studieråd
Ynglingeforeningen

Musikkens studieforbund

AKKS Norge
bandORG
De unges Orkesterforbund – UNOF
FolkOrg
Foreningen Musikk fra livets begynnelse
Foreningen Norske Kordirigenter
Korpsnett Norge
Landsforbundet Dissimilis
Musikk i Skolen
Musikkens Venners Landsforbund
Norges Kirkesangforbund
Norsk country musikk forbund
Norsk Festivalsangerforbund
Norsk forening for musikkterapi
Norsk jazzforum
Norsk Kammermusikkforbund
Norsk Mandolin- og
Balalaikaorkesterforbund
Norsk Munnspillforum
Norsk Rockforbund
Norsk Sangerforbund
Norsk Sangerforum
Norsk Viseforum
Norske Symfoniorkestres Landsforbund
Norske Trekkspilleres Landsforbund
Pascal Norge
Ung i Kor
Ung Kirkesang

Samisk Studieforbund
Norske Samers Riksforbund

Senterpartiets Studieforbund

Senterkvinnene
Senterpartiet
Senterungdommen

Sjøsamisk Studieforbund *
Kystfolkets Studieorganisasjon
Urfolkets studieorganisasjon

Sosialistisk Venstrepartis Studieforbund

Sosialistisk Venstreparti
Sosialistisk Ungdom

Studieforbundet AOF Norge

Arbeiderbevegelsens Presseforbund
AEF–Arbeiderbevegelsens
rus- og sosialpolitiske Forbund
Arbeidernes Ungdomsfylking
Arbeiderpartiet
EL & IT Forbundet
Fagforbundet
Fellesforbundet
Fellesorganisasjonen for
barnevernspedagoger, sosionomer og
vernepleiere
Folkets Hus Landsforbund
Forbundet for Ledelse og Teknikk
Foreningen Norges Døvblinde
Framfylkingen - LOs barne- og
familieorganisasjon
Handel og Kontor i Norge
Industri Energi
Kristne Arbeidere Landsorganisasjonen i
Norge
LO-Stat
Musikernes fellesorganisasjon
Norges Handikapforbund
Norges Handikapforbunds Ungdom
Norges Offisersforbund
Norsk Arbeidsmandsforbund
Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund
Norsk Folkehjelp
Norsk Jernbaneforbund
Norsk Lokomotivmannsforbund
Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbund
Norsk Post- og Kommunikationsforbund
Norsk Sjømannsforbund
Norsk Tjenestemannslag
Norsk Transportarbeiderforbund
Norske Idrettsutøvere

Sentralorganisasjon – NISO
Skolenes landsforbund

Studieforbundet Folkeuniversitetet

Acem Studieorganisasjon
ANSA – Association of Norwegian Students
Abroad
Ensliges Landsforbund
Ergoterapeutene
Finansforbundet
Human-Etisk Forbund
Landslaget for norskundervisning
Maskinentreprenørenes forbund
Nasjonalforeningen for Folkehelsen
Norges Helsedansforbund
Norges Korforbund
Norges Musikkorps Forbund
Norges Røde Kors
Norsk Filmklubbforbund
Norsk Fysioterapeutforbund
Norsk Radio Relæ Liga
Norske Kunstforeningers Landsforbund
Norske Kvinners Sanitetsforening
Organisasjonen Voksne for Barn
Parat
Seniornett
Stafo

Studieforbundet Funkis

ADHD Norge
Afasiforbundet i Norge, AFN
Astma- og Allergiforbundet, NAAF
Autismeforeningen i Norge, AIN
Barnekreftforeningen (tidligere SKB)
Cerebral Parese Foreningen, CPF
Diabetesforbundet, DF
Dysleksi Norge, DIN
Foreningen for Hjertesyke Barn, FFHB
Foreningen for Kroniske Smertepasienter,
FKS
Foreningen for Muskelsyke, FFM
Foreningen for Marfans Syndrom, FMS
Foreningen for Søvn sykdommer, FFS
Foreningen for voksne med medfødt
hjertefeil, VMH
Hørselshemmedes Landsforbund, HLF
Interesseforeningen for Laurence-Moon-
Bardet-Biedl Syndrom, LMBB
Landsforbundet for kombinert syns- og
hørselshemmede/døvblinde, LSHDB
Landsforbundet for Utviklingshemmede og
Pårørende, LUPE

LHS, Landsforeningen for Huntingtons Sykdom,
LNT, Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte
LFO, Landsforeningen for Overvektige
LPP, Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse,
MH, Mental Helse
Momentum
Morbus Addisons Forening, MAF
MS-forbundet i Norge, MSF
Norges Blindeforbund, NBF
Norges Blindeforbunds Ungdom, NBfU
Norges Døveforbund, NDøF
Norges Fibromyalgi Forbund, NFF
Norges Migreneforbund, NMF
Norges Myalgisk Encefalopati Forening, NMEF
Norges Parkinsonforbund, NPaf
Norsk Cøliakiforenings Ungdom, NCFU
Norsk Dystoniforening, NDyF
Norsk Epilepsiforbund, NEF
Norsk Forening for Ehlers - Danlos Syndrom, EDS
Norsk forening for slagrammede, NFS
Norsk Forbund for Svaksynte NFS
Norsk Forening for Nevrofibromatose, NFFNF
Norsk Forening for Osteogenesis Imperfecta, NFOI
Norsk Forening for Stomi- og Reservoaropererte, NORILCO
Norsk Interesseforening for Kortvokste, NiK
Norsk Lymfødemforening, NLF
Norsk Revmatikerforbund, NRF
Norsk Thyreoideaforbund, NThF
Norsk Tourette Forening, NTF
Personskadeforbundet LTN
Psoriasis- og eksemforbundet, PEF
Ryggforeningen i Norge, RIN
Ryggmargsbrokk – og Hydrocephalusforeningen, RBHF
Rådgivning om spiseforstyrrelser, ROS
Turnerforeningen
Ungdomsgruppen i Kreftforeningen, UGK
We Shall Overcome, WSO

Studieforbundet kultur og tradisjon

Båtlaget Braute
DIS – Norge
Fantasiforbundet

Forbundet KYSTEN
Fortidsminneforeningen
HATS (Kompetansesenter for revy og teater)
Internasjonalistene
Kringkastingsringen
Landsforbundet av Motorhistoriske Kjøretøyklubber
LUFS - Landslaget for nærmiljøskolen
Landslaget for lokalhistorie
Landslaget lokalhistorie i skolen
Noregs Mållag
Noregs Ungdomslag
Norges Husflidslag
Norges Museumsforbund
Norsk Amatørteaterforbund
Norske Kveners Forbund
Norsk Forening for Fartøyvern
Norsk Forening for Kulturhistorisk Sverdfekting
Norsk Kulturarv
Norsk Målungdom
Norsk Quilteforbund
Norsk Selskap For Fotografi
Organisasjon for Scenekjempere i Norge
Rosegården Teaterhus
Samenes Folkeforbund
Seniordans Norge
Vestlandske Teatersenter
Vestnorsk kulturakademi

Studieforbundet natur og miljø

4H Norge
Den Norske Turistforening
Det norske hageselskap
Hest og Helse
Natur og Ungdom
Norges Birøkerlag
Norges Fritids- og Småfiskerforbund
Norges Jeger- og Fiskerforbund
Norges Kaninavlforbund
Norges Naturvernforbund
Norges sopp- og nyttevekstforbund
Norges speiderforbund
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Norsk Botanisk forening
Norsk Kennel Klubb
Norsk Ornitologisk Forening
Norsk organisasjon for dyreassistert terapi
Norsk Roseforening

Studieforbundet næring og samfunn

Adopsjonsforum
Afghanistankomiteen
Aleneforeldreforeningen (AFFO)
CISV - Internasjonale barneleire
Det Hvite Bånd
Det norske Totalavholdsselskap (DNT)
Dyrebeskyttelsen Norge
Elevorganisasjonen (NEO) med OD
Esperantoforbundet
Familieklubbene i Norge
Framtiden i våre hender (FIVH)
Forbundet mot rusgift (FMR)
Folkeakademienes Landsforbund (FAL)
Foreningen Frikanalen
GENO
Helselag til Nepal
Humanistisk Ungdom
Hyperion - (N4F)
Håndverkstedet for Barn og Unge
Den irakiske asyl- og flyktningeorg. i Norge (IKAF)
Den internasjonale kampanjen for iranske kvinners rettigheter (IKI)
Interessegruppa for kvinner med spiseforstyrrelser (IKS)
IOGT Juba (tidligere IOGT Junior)
Internasjonale sosialister (IS)
Juvente
Komiteen for et fritt Irak (KFI)
Kunstterapiforeningen
Kvinnefronten
Kvinnegruppa Ottar
Landsforbundet mot stoffmisbruk (LMS)
Landslaget for Rusfri Oppvekst (NLA)
Landsforbundet Teaterets Venner
Landslaget for offentlige pensjonister (LOP)
Landsforeningen for etterlatte ved selvmord (LEVE)
Latin Amerika Gruppene (LAG)
Libra Helse- og Kostholdsorganisasjon
MA Rusfri trafikk og livsstil
MA-Ungdom
Morenoinstituttet (Norsk Psykodrama Institutt)
Miljøpartiet De Grønne
Nei til EU (NtEU)
Norges Bondelag
Norges Bygdekvinnelag
Norges Bygdeungdomslag NBU
Norges Fredslag
Norges Fredsråd

Norges kommunistiske parti (NKP)
Norges Kvinne- og Familieforbund
Norges Pelsdyrslag
Norges Skogeierforbund
Norges Sosiale Forum
Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU)
Norsk forening for integrativ terapi (NFIT)
Norsk forening for psykosynteseterapeuter
Norsk Fosterhjemforening
Norsk Fredssenter (Kornhaug)
Norsk Frilynt Ungdomsforbund
Norsk Helse- og Avholdsforbund
Norsk Landbruksrådgivning
Norsk Sau og Geit
Norsvin
Pensjonistpartiet
Palestinakomiteen i Norge
Parsamtalenettverket – Norge
Press - Redd Barna Ungdom
Revolusjon
Rød Ungdom (RU)
Raudt/Rødt/Ruoksat - (tidl. RV)
Senter for forsvar av iranske flyktninger
Skeiv Ungdom
SOS Rasisme
Ungdom mot EU (UmEU)
Ungdom mot Narkotika (UMN)
Unge Kokker
Utviklingsfondet - Spire
Wikimedia Norge

Studieforbundet Solidaritet

Alta Sangvirkelag
Art of Living
Ang Passang
Bevegelsen for Sosialisme
Biologisk dynamisk forening
Blandakoret Nordaførr
Camphillbevegelsen
Change the World
Kunstsolen på Rotvoll
Foreningen for livsveiledning og selvutvikling
Norske økosamfunn
Fritt Helsevalg
Forum ny skole
Fosnafolk
Fritt Norden Norge
Gardsopplevelser
Hadeland Interkommunale Korforening
Helseforum for Kvinner

Holistisk forbund
Hypatia
International Kvinneliga for Fred og Frihet
Innvandrerne Landsorganisasjon
Koret Rause Røster
Landsforeningen for Lesbisk og Homofil frigjøring
Landsorganisasjonen for Romanifolket
Mixdur
Nettverkskreditt BA
Norsk Forbund for Helsepedagogikk og Sosialterapi
Norsk gardsost
Norsk Kvinnesaksforening
Norsk Seterkultur
Om Så Kor
OIKOS - Økologisk Landslag
Permakulturforeningen
Radio Nova
RadiOrakel
Raudt Kor på Stord
Rettspolitisk forening
Rødstrupa
Senter for integrering og utvikling
Samorganisasjonen for film og teater
Sandnes og Jæren Sosialistiske Kor
Sangkoret Villvin
Sareptas Krukke
Sarp'azz
Vestkanten Sosialistiske Kor
Vincent Lunges Institutt
VSOB Lilleaker

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

Norges Liberale Studentforbund
Norges Unge Venstre
Norges Venstrekvinnelag
Venstres Hovedorganisasjon